

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 34Csp/28/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122505237
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Uhrinovský, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:6122505237.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Petrom Uhrinovským, PhD. v právnej veci žalobcu KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o., IČO: 24785199, so sídlom Československé armády 954/7, 500 03 Hradec Králové, Česká republika, zast. ŠMÍDA advokátní kancelář s.r.o., organizačná zložka, advokátska kancelária, so sídlom Námestie sv. Egídia 42/97, 058 01 Poprad, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XX. XXXXXXXX XX, XXX XX C., zast. ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA VALO & PARTNERS s.r.o., so sídlom Konštantínova 3, 080 01 Prešov, o zaplatenie 23.999,41 EUR s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu v celom rozsahu zamietá.

II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou dňa 20.12.2022 (doručená Okresnému súdu Banská Bystrica ako návrh na vydanie platobného rozkazu a následné postúpená tunajšiemu súdu v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov) domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 23.999,41 EUR spolu s príslušenstvom a nahradenia trov konania. Žalobca podanú žalobu odôvodnil tým, že žalovaný ako dlžník a spoločnosť Tatra banka, a. s., so sídlom Hodžovo námestie 3, 811 06 Bratislava 1, IČO: 00686930, ako veriteľ a právny predchodca žalobcu (ďalej aj ako „právny predchodca žalobcu“) uzatvorili dňa 24.4.2019 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej aj ako „Zmluva“), na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 25.000 EUR (ďalej aj ako „Úver“). Nakoľko žalovaný Úver nehradil riadne a včas tak, Úver mu bol právnym predchodcom žalobcu predčasne zosplatnený. Žalovaný do podania žaloby uhradil titulom Úveru sumu v celkovej výške 3.163,94 EUR.

2. Následne na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.10.2022 uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu ako postupcom a žalobcom ako postupníkom (ďalej aj ako „Zmluva o postúpení“) bola pohľadávka voči žalovanému z titulu Zmluvy postúpená žalobcovi.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním (ďalej aj ako „vyjadrenie k žalobe“ - doručené Okresnému súdu Banská Bystrica ako odpor proti Platobnému rozkazu OS BB č. k. 30Up/1984/2022 zo dňa 2.1.2023), pričom uviedol, že žalobou uplatnenú pohľadávku neuznáva a žiada, aby bola žaloba zamietnutá pre nedostatok vecnej aktívnej legitímácie žalobcu. Žalovaný nepoprel, že Zmluvu s právnym predchodcom žalobcu uzavrel. Žalovaný namietal skutočnosť, či mu suma 300 EUR ako poplatok za Úver bola strhnutá pri výplate Úveru alebo až následne, a to s ohľadom na správnosť výpočtu RPMN. Ďalej uviedol, že Úver je bezúročný, bez poplatkov a bol neplatne predčasne zosplatnený, s čím súvisí aj nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, ktorú v tomto konaní namietal. Tento záver odôvodnil v zmysle § 11 ods. 2

zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), keďže zo strany právneho predchodcu žalobcu, nebola dostatočne skúmaná jeho bonita, resp. pri jej skúmaní došlo k hrubému porušeniu odbornej starostlivosti. Vzhľadom na to, že došlo k porušeniu § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a toto porušenie vyvolalo následok podľa § 11 ods. 2 uvedeného zákona, tak právny predchodca žalobcu nebol oprávnený pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti. Žalovanému teda ostalo právo a zároveň povinnosť, aby poskytnutý Úver naďalej splácal v stanovených splátkach. Vo vzťahu k nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu žalovaný poukázal na § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „Zákon o bankách“).

4. Žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 24.1.2023 (ďalej aj ako „replika“) uviedol, že nesúhlasí s názormi a argumentáciou žalovaného uvedenou v podanom odpore a zároveň doplnil žalobu o doklad o skúmaní bonity bankou – Osvedčenie verifikovania bonity a možnosti splácania úveru zo dňa 20.12.2022. K námietke aktívnej vecnej legitímácie žalobcu uviedol, že právny predchodca žalobcu ako pôvodný veriteľ vykonala pred postúpením pohľadávky vo vzťahu k žalovanému všetky zákonom požadované úkony k platnému mimoriadnemu zosplatneniu Úveru a následne došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, pričom poukázal na Výzvu pred mimoriadnou splatnosťou zo dňa 23.3.2020, Oznámenie o vyhlásení splatnosti a výzva na zaplatenie zo dňa 20.4.2020, Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 2.11.2022 a spôsob a proces doručenia jednotlivých písomností žalovanému. K námietke k výpočtu RPMN, resp. priemernej RPMN uviedol, že táto nie je dôvodná, keďže pôvodným veriteľom boli predpoklady výpočtu poskytnuté v zmysle platných právnych predpisov a zodpovedajú predpokladom kladenými § 9 ods. 2 písm. j) Zákona o spotrebiteľských úveroch.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 2.2.2023 (ďalej aj ako „duplika“) zotrval na svojich doterajších tvrdeniach a právnom posúdení. K procesu predčasného zosplatnenia Úveru ďalej uviedol, že neboli dodržané podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keďže zosplatnenie nebolo určité a zrozumiteľné (nebolo zrejmé, ktorou splátkou je žalovaný v omeškaní). K skúmaniu bonity žalovaného uviedol, že listina vydaná právnym predchodcom žalobcu neobsahuje žiadne prílohy, ktoré by preukazovali skúmanie bonity v reálnom čase a takýto dôkaz je nedôveryhodný. Žalovaný zároveň poukázal na § 7 ods. 20 Zákona o spotrebiteľských úveroch a na položky, ktoré sa použijú na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa v zmysle § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42. Napokon žalovaný uviedol, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal nedostatok postupu podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Žalovanému nebol zaslaný list, ktorým by bol poučený, že ak do 90 dní dlžnú pohľadávku neuhradí, tak môže byť pohľadávka postúpená na tretiu osobu.

6. V zmysle § 177 ods. 1 v spojení s § 297 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „CSP“) súd na prejednanie tohto sporu nariadil pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 20.3.2023 (ďalej aj ako „Pojednávanie“).

7. Z písomných vyjadrení strán sporu, Pojednávania a vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, súd zistil nižšie uvedený skutkový stav.

8. Dňa 24.4.2019 právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným Zmluvu, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý Úver. Žalovaný sa zaviazal Úver splácať formou 96 mesačných splátok po 407,22 EUR, pričom bol dohodnutý úrok 11,9 %, RPMN bola vo výške 13,16 % a celková čiastka, ktorú sa žalovaný zaviazal uhradiť predstavovala sumu v celkovej výške 39.340,99 EUR. Titulom poskytnutého Úveru uhradil žalovaný sumu v celkovej výške 3.163,94 EUR.

9. Listom „Výzva pred mimoriadnou splatnosťou“ zo dňa 23.3.2020 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu sumy 1.173,54 EUR (spotrebiteľský úver) a sumy 19,56 EUR (nepovolené prečerpanie na účte) bezodkladne, najneskôr do 5 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy s tým, že v prípade neuhradenia pristúpi k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti.

10. Listom „Oznámenie o vyhlásení splatnosti a výzva na zaplataenie“ zo dňa 20.4.2020 právny predchodca žalobcu vyhlásil splatnosť Úveru a dlžnú pohľadávku vyčíslili na sumu v celkovej výške 25.312,01 EUR.

11. Listom „Oznámenie o postúpení pohľadávky“ zo dňa 2.11.2022 právny predchodca žalobcu žalovanému oznámil, že predmetná dlžná pohľadávka spolu so všetkými právami s ňou spojenými, ktorá vznikla zo Zmluvy, bola postúpená na žalobcu.

12. Žalovaný nepopieral uzatvorenie Zmluvy a ani prijatie finančných prostriedkov z Úveru, a tak súd považoval tieto skutočnosti za nesporné.

13. Žalobca, resp. právny predchodca žalobcu posúdil schopnosť žalovaného splácať Úver, ako aj preveril jeho bonitu tým spôsobom, že overil jeho príjem interným postupom právneho predchodcu žalobcu a z externých zdrojov, ktoré nekonkretizoval a ani neozrejmil postup, akým to zrealizoval, pričom vychádzal z výšky čistého príjmu v sume 790 EUR. Právny predchodca žalobcu žiadnym spôsobom neoveroval výdavky žalovaného.

14. Na Pojednávani žalobca predložil listinné dôkazy žalobcom označené ako „záznam z obrazovky interného systému právneho predchodcu žalobcu“ a „dopyt do Sociálnej poisťovne a úverového registra súd“. Súd vo vzťahu k týmto listinným dôkazom aplikoval procesný postup v zmysle § 153 CSP, a to sudcovskú koncentráciu konania, a na prostriedky procesného útoku vo forme predložených dôkazov neprihliadal. Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Žalobcovi bola námietka nedostatku skúmania bonity žalovaného známa najneskôr oboznámením sa s vyjadrením žalovaného k žalobe (odpor). V období medzi oboznámením sa s predmetnou námietkou a Pojednávaním zaslal žalobca súdu jedno podanie (replika), v ktorom doložil iné listinné dôkazy preukazujúce splnenie si povinnosti podľa § 7 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Samotný žalobca neuviedol relevantné dôvody, prečo vyššie uvedené dôkazy predložil až na Pojednávaní. Z uvedeného je teda zrejme, že žalobca mohol predmetné listinné dôkazy predložiť už skôr ako na Pojednávaní, ak by konal starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na doplnenie súd uvádza, že z predložených listinných dôkazov (neidentifikovateľná forma) nebol ani schopný identifikovať a určiť žalobcom tvrdené skutočnosti. Uvedené nevedel hodnoverné oboznámiť ani žalobca.

15. Na vyššie zistený a opísaný skutkový stav súd aplikoval tieto právne normy a zmluvné dojednania strán sporu (zistil nižšie uvedený právny stav): (-) § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „Občiansky zákonník“), (-) § 39 Občianskeho zákonníka, (-) § 41 Občianskeho zákonníka, (-) § 52 Občianskeho zákonníka, (-) § 53 Občianskeho zákonníka, (-) § 524 až 530 Občianskeho zákonníka, (-) § 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 7 ods. 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 9 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

16. V zmysle zisteného skutkového a právneho stavu súd rozhodol nižšie uvedeným spôsobom a na základe nižšie uvedených úvah.

17. V civilnom procese platí tzv. prejednacia zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou strán a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám teda hrozí pri nespínení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena, nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná. Pravým zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť pre spor rozhodná

dokázaná nebola, teda keď si súd nemôže urobiť záver o tom, že určitá skutočnosť je alebo nie je pravdivá.

18. Súd vyhodnotil vzťah žalobcu a žalovaného založený titulom Zmluvy ako vzťah spotrebiteľský, a teda naň aplikoval všetky ustanovenia platných právnych predpisov vzťahujúce sa na úpravu takýchto vzťahov.

19. Súd sa v prvom rade zaoberal námietkou aktívnej legitímácie žalobcu, a teda či došlo k platnému a účinnému postúpeniu pohľadávky z Úveru titulom Zmluvy o postúpení, resp. či bol právny predchodca žalobcu oprávnený podľa platných právnych predpisov postúpiť práva vyplývajúce zo Zmluvy na žalobcu.

20. Podľa § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a (a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a (b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

21. Z citovaného ustanovenia § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských teda vyplývam, že právny predchodca bol oprávnený postúpiť práva vyplývajúce zo Zmluvy (postúpiť pohľadávku z Úveru“) mimo iného za predpokladu, že pohľadávka je po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

22. Keďže konečný termín splatnosti Úveru bol v zmysle Zmluvy dohodnutý na deň 20.4.2027, ktorý ešte ani nenastal, tak bolo potrebné zodpovedať otázku, či právny úkon „Oznámenie o vyhlásení splatnosti a výzva na zaplatenie“ zo dňa 20.4.2020 bol platný a účinný, a či spôsobuje všetky právne následky zákonom predpokladané.

23. V tomto smere potom súd potreboval vyhodnotiť, či si žalobca, resp. právny predchodca žalobcu splnil povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd napokon dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu si nesnil povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, teda ako veriteľ pri uzatvorení Zmluvy nepostupoval s odbornou starostlivosťou. Žalobca vo vzťahu k takejto povinnosti sa len spoliehal na žalovaného, ktorý mu uviedol základné informácie týkajúce sa jeho čistého mesačného príjmu a tento si overil svojim interným postupom, ktorý súdu nie je známy a ani mu nebol žiadnym spôsobom vysvetlený a ani preukázaný. Právny predchodca žalobcu sa žiadnym spôsobom nezaoberal výdavkovú časťou žalovaného rozpočtu. V zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch bol pritom právny predchodca žalobcu povinný pred uzatvorením Zmluvy posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať Úver, pričom bol povinný zobrať do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytol Úver, jeho Výšku, príjem žalovaného a aj účel Úveru.

24. K skúmaniu bonity žalovaného a tvrdeniam žalobcu k tejto skutočnosti a k jej následnému preukázaniu súd ďalej uvádza, že na Pojednávaní žalobca predložil listinné dôkazy žalobcom označené ako „záznam z obrazovky interného systému právneho predchodcu žalobcu“ a „dopyt do Sociálnej poisťovne a úverového registra súd“. Súd vo vzťahu k týmto listinným dôkazom aplikoval procesný postup v zmysle § 153 CSP, a to sudcovskú koncentráciu konania, a na prostriedky procesného útoku vo forme predložených dôkazov neprihliadal, pričom tento postup odôvodňuje v časti skutkový stav tohto rozsudku.

25. Vo všeobecnosti možno uviesť, že zmyslom a účelom dotknutého ustanovenia § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ jeho existujúcu situáciu, najmä jeho príjmy a výdavky, tak aj skutočností, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzatvorením zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať, napríklad predpokladaný príjem a podobne. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu Zákona o spotrebiteľských

úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie veriteľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme najmä ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplne, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbujuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov domáci rozpočet, a to tak stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Preskúmať jeho konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, vyživovaciu podobnosť a podobne. Analýza iba niektoej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

26. Vo vzťahu k povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver súd poukazuje aj na všeobecne akceptovanú judikatúru, a to napr. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 19CoCsp/14/2022 zo dňa 30. júna 2022, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 22CoCsp/19/2022 zo dňa 28. júna 2022, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/171/2016 zo dňa 27. októbra 2016, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/72/2017 zo dňa 26. októbra 2017, pričom v zmysle uvedenej judikatúry vyplývajú tieto závery: Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať. (...) Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona – Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke. (...) Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Pre naplnenie podmienok uvedených v ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti.

27. Z vykonaného dokazovania pritom vyplýva, že žalobca dostatočne nepreukázal, že by právneho predchodcu žalobcu zaujímalá bonita žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Právny predchodca žalobcu sa obmedzil len na tvrdenie žalovaného, ktoré však žalovaný ani žiadnym spôsobom žalobcovi nepreukázal a na inertné zisťovanie príjmu žalovaného. Žalobca už ďalej nezískaval informácie zo žiadnych iných relevantných zdrojov. Pre naplnenie dikcie § 7 ods. 1

Zákona o spotrebiteľských úveroch pritom nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Pokiaľ veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver.

28. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca neuviedol žiadne relevantné skutočnosti o skúmaní schopnosti žalovaného splácať Úver a ani súdu žiadne doklady o predmetnom skúmaní nepredložil, je zrejmé, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity žalovaného právny predchodca žalobcu nepostupoval. Nezaujímalo ho overenie príjmov a ani samotné výdavky žalovaného, a to najmä to, či po ich úhrade má dostatočnú finančnú rezervu na splácanie Úveru.

29. Bolo pritom základnou povinnosťou právneho predchodcu žalobcu vo vzťahu k bonite žalovaného získať informácie od neho priamo a v jeho súčinnosti, a následne takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa pritom považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spôsob, akým právny predchodca žalobcu posudzoval schopnosť žalovaného splácať Úver, nebol podľa názoru súdu spôsobilý objektívne vytvoriť pravdivý obraz o žalovaného finančnej situácii, a teda došlo k hrubému porušeniu základnej povinnosti právneho predchodcu žalobcu posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať Úver.

30. Súd vzhľadom na vyššie uvedené teda vyhodnotil predčasné zosplatnenie Úveru ako neúčinné, nakoľko v zmysle § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je zákonným dôsledkom porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou aj to, že žalobca nie je oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

31. Keďže súd dospel k záveru, že právny úkon „Oznámenie o vyhlásení splatnosti a výzva na zaplatenie“ zo dňa 20.4.2020 (predčasné zosplatnenie Úveru) je neplatný a neúčinný, a teda nespôsobuje zákonom predpokladané následky, ako napr. aj to, že pohľadávka z Úveru sa nestala splatnou, tak právny predchodca žalobcu ani nebol oprávnený postúpiť na žalobcu pohľadávku uplatnenú v tomto konaní.

32. Podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

33. Právny predchodca žalovaného bol v zmysle citovaného ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách povinný žalovaného písomne vyzvať na splnenie si povinnosti vo vzťahu k jeho peňažnému záväzku, a až následne, ak by bol žalovaný aj naďalej nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči právnenému predchodcovi žalobcu, mohol ten svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou, aj bez súhlasu klienta.

34. Keďže žalobca súdu nepreukázal splnenie si povinnosti jeho právnym predchodcom v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, tak súd vychádzal z toho, že aj v tomto smere došlo k porušeniu platných právnych predpisov vo vzťahu k procesu postúpenia pohľadávky z Úveru.

35. Pokiaľ teda právny predchodca žalobcu postúpil pohľadávku zo Zmluvy (Úveru) na žalobcu, tak konal v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch a aj ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a preto je Zmluva neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor tohto právneho úkonu so zákonom), pričom došlo aj k porušeniu § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu. Žalobca tým pádom nemohol ani platné nadobudnúť pohľadávku z Úveru a Zmluvy, a tak vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

36. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, a to v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí a podľa zásady úspechu v spore. Úspech žalovaného predstavoval plný úspech, a preto má žalovaný vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, ktorý mu súd priznal, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník postupom podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané a treba ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Exekúciu tohto rozsudku je možné vykonať podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.